

Županijsko natjecanje iz povijesti

12. ožujka 2021.

osmi (VIII.) razred

zaporka

--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

	76
--	----

Upute natjecateljima koji ispit rješavaju na stolu

1. Ispit rješavaš 90 minuta.
2. Prije rješavanja ispita trebaš pažljivo i pravopisno točno ispuniti listić sa zaporkom.
3. Nakon što ispuniš listić sa zaporkom spremi ga u kovertu.
4. Istu zaporku s listića napiši i na prvu stranicu ispita.
5. Ispitne zadatke i upute u zadatku pažljivo pročitaj.
6. Rješenja upisuj na predviđena mjesta u ispitu. Ispit pišeš plavom ili crnom kemijskom olovkom.
7. Ispit pišeš isključivo pisanim slovima, ne tiskanim. Pišeš čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
8. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišeš izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZO-a u školskoj godini 2020./2021.
9. Koristi list za koncept tijekom rješavanja ispita, jer jednom napisan odgovor u ispitu više nije dopušteno prepravljati. Odgovori u konceptu se ne vrednuju.
10. Nakon završetka pisanja ispit predaj članu Županijskog povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka imaš pravo uvida u ispit te pravo na pisanu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Županijsko povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Županijskoga povjerenstva)
2. _____
(član Županijskoga povjerenstva)
3. _____
(član Županijskoga povjerenstva)

Županijsko natjecanje iz
povijesti, školska godina
2020./2021.

2.skupina: VIII. razred
petak, 12. ožujka 2021.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo
znanosti i
obrazovanja

1.Usporedi i spoji parove.

Upiši slovo iz desnog stupca na odgovarajuću crtu ispred imena u lijevom stupcu.

	8
--	---

1. _____ Francuska
2. _____ Španjolska
3. _____ Država Grad Vatikan
4. _____ SAD
5. _____ Velika Britanija
6. _____ SSSR
7. _____ Austrija
8. _____ Njemačka

- a) Lav Trocki
- b) George Clemenceau
- c) Salvador Dali
- d) Benito Mussolini
- e) Dwight Eisenhower
- f) Karlo I.
- g) Erwin Rommel
- h) Neville Chamberlain

2.Usporedi i spoji parove.

Upiši slovo iz desnog stupca na odgovarajuću crtu ispred imena u lijevom stupcu.

	3
--	---

1. _____ književnik i enciklopedist
2. _____ povjesničar, političar, albanolog
3. _____ hrvatski kipar

- a) Antun Augustinčić
- b) Miroslav Krleža
- c) Milan Šufflay

3. Promotri fotografije. Odgovori na pitanja.

Slika 1. Car Haile Selassie

Slika 2. Njemačko-poljska granica 1. 9. 1939.

Županijsko natjecanje iz
povijesti, školska godina
2020./2021.
2.skupina: VIII. razred
petak, 12. ožujka 2021.

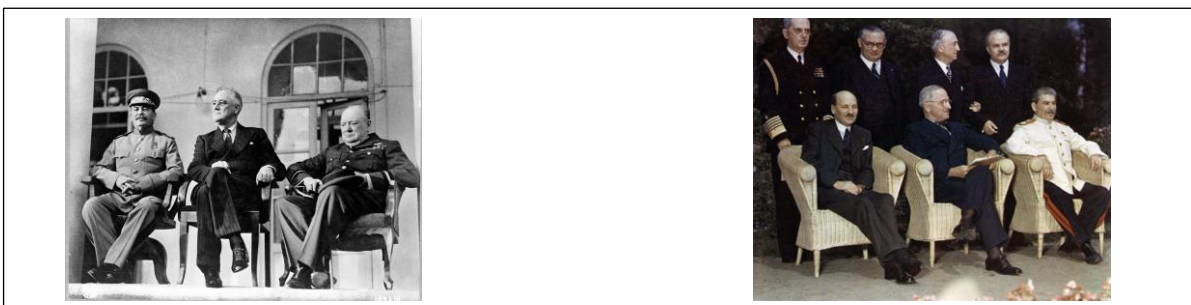
3.1. Na čelu koje države je vladar na slici 1., čije je osvajanje prvo narušilo svjetski poredak uspostavljen nakon Prvog svjetskog rata, bez reakcije svjetskih sila?

	1
--	---

3.2. Zašto je događaj na slici 2. naveo V. Britaniju i Francusku da se uključe u rat?

	1
--	---

4. Promotri fotografije. Odgovori na pitanja.

Slika 3. Konferencija u Teheranu

Slika 4. Konferencija u Potsdamu

4.1. Pod kojim nazivom su bili poznati sudionici navedenih konferencija?

	1
--	---

4.2. Dvije države su na navedenim konferencijama sudjelovale s različitim predstavnicima. Napiši prezimena novih predstavnika tih država na Konferenciji u Potsdamu:

	2
--	---

_____ i _____

4.3. Kako su odluke Teheranske konferencije utjecale na partizanski pokret? Tvrdnju argumentiraj punom rečenicom.

	1
--	---

5. Zaokruži odgovor: Kojoj političkoj ideologiji je pripadao Staljin?

	1
--	---

- a) fašizmu
- b) nacizmu
- c) komunizmu

6. Ideje fašizma utjecale su i na hrvatsku političku scenu kroz osnutak terorističke organizacije.

Odgovori na pitanja.

6.1. Kako se naziva ta organizacija? _____

	1
--	---

6.2. Čiju pomoć su pripadnici organizacije imali u godinama prije Drugog svjetskog rata?

	2
--	---

7. Tijekom 20. stoljeća bilo je ratova, ali i razdoblja određenog blagostanja. Pročitaj sljedeći povijesni izvor i odgovori na pitanja.

„Procvale su industrijske grane kao što su automobilska i kemijska... Počinje proizvodnja hladnjaka, usisavača, a Fordovi automobili „Tin Lizzy“ stajali su 260 dolara te su bili dostupni velikom broju obitelji“ ...
Povijest Sjedinjenih Američkih Država, prilagođeno

7.1. Navedeni izvor govori o razdoblju u SAD-u koje se naziva:

	1
--	---

7.2. Zaokruži tri obilježja navedenog razdoblja u SAD-u:

DIKTATURA

JAZZ

ROCK

BEZBRIŽNOST

	1
--	---

CHARLESTON

8. Rapalskim ugovorom drastično je osakaćen hrvatski i slovenski etnički prostor te je tamošnje netalijansko stanovništvo dospjelo u teški položaj.

Zaokruži slovo ispred tri točne tvrdnje.

	3
--	---

- a) Rapalskim ugovorom najznačajnija hrvatska luka Rijeka postaje dijelom Italije
- b) Odmah po kapitulaciji Austro-Ugarske Italija je okupirala istočnu obalu Jadrana
- c) Italija je Rapalskim ugovorom dobila manje teritorija no što je obećano Londonskim ugovorom
- d) Po dolasku fašista na vlast u Italiji počinje nasilna talijanizacija Hrvata i Slovenaca
- e) Tijekom pregovora o razgraničenju Rijeku su okupirali legionari Gabriela D'Annunzia
- f) Kraljevina SHS je vršila nasilje nad talijanskom manjinom, kao reakcija na nasilje nad Hrvatima i Slovencima u Italiji

9.U prvoj polovici 20. st. svijet se dijelio na države koje su imale demokratska uređenja, te na totalitarne države. Odgovori na sljedeća pitanja:

9.1.Koje od navedenih ideja su zagovarali totalitarni režimi? Zaokruži dva točna odgovora.

- a) slobodno tržišno natjecanje
- b) opće pravo glasa
- c) sva prava ima samo određena skupina ljudi
- d) sloboda govora i tiska
- e) osvajanje novih teritorija

	2
--	---

9.2. Izbaci uljeza i objasni svoj izbor:

	1
--	---

Gestapo

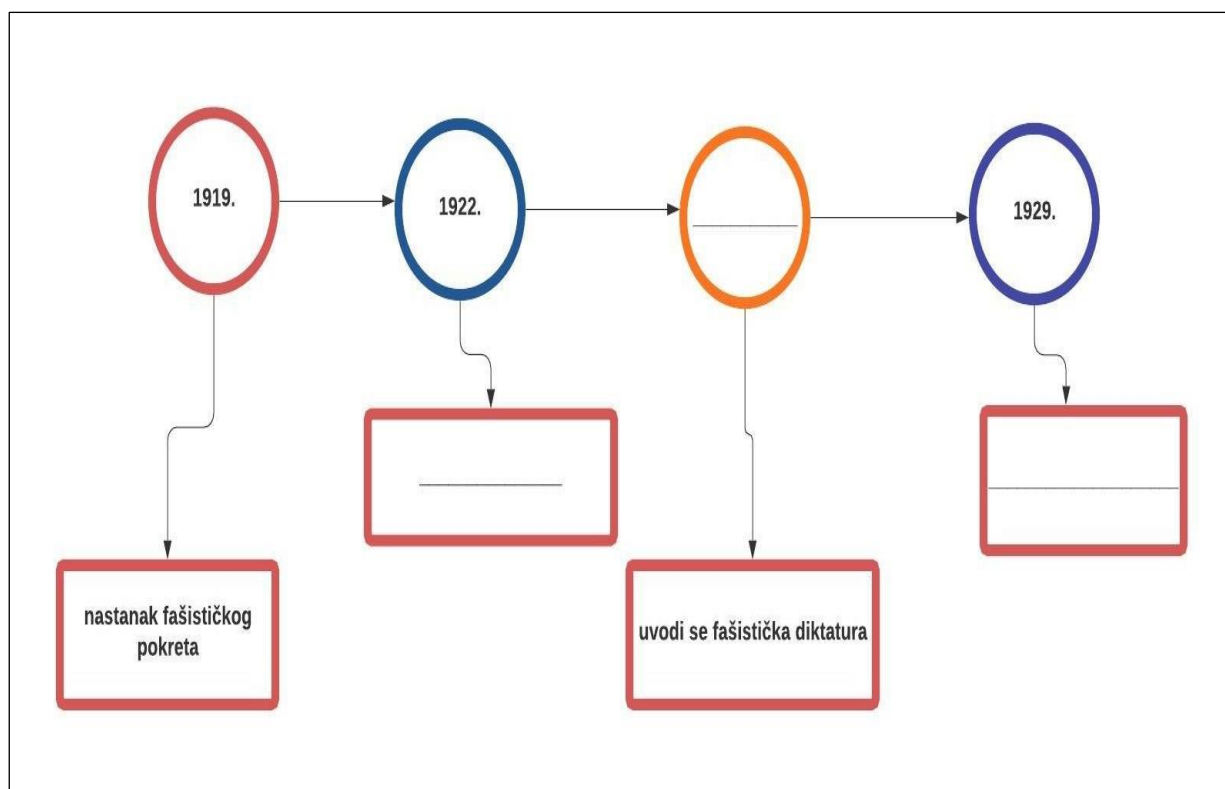
Hitlerjugend

Schutzstaffel

ČEKA

10. U sljedećem zadatku ispuni podatke koji nedostaju na lenti vremena. Upiši ih u odgovarajuća područja.

	3
--	---

Županijsko natjecanje iz
povijesti, školska godina
2020./2021.
2.skupina: VIII. razred
petak, 12. ožujka 2021.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo
znanosti i
obrazovanja

	1
--	---

11. Od kojeg naroda su fašisti preuzeli navedeni simbol, kao i vojnički korak?

12. U razdoblju između dva svjetska rata došlo je do velikog napretka prirodnih i društvenih znanosti što je donijelo globalne promjene u ljudskoj zajednici.

	3
--	---

Zaokruži slovo ispred tri točne tvrdnje.

- a) Otkriće procesa fisije i fuzije iskorišteno je za izgradnju nuklearnih elektrana
- b) Penicilin je prvi antibiotik.
- c) Prvu masovnu proizvodnju automobila pokrenula je kompanija Ford Motor
- d) Prvi direktni televizijski prijenos bio je Hitlerov govor otvaranja Olimpijskih igara u Berlinu
- e) „Veliki prasak“ je naziv za nadrealistički umjetnički pravac u slikarstvu
- f) Charles Lindbergh je prvi preletio Tihi ocean zrakoplovom bez stajanja

13. U sljedećem odlomku su 4 greške. Pročitaj tekst, podcrtaj netočnosti i na crtu ispod teksta napiši točne odgovore.

	2
--	---

Partizanskom pokretu, koji je utemeljen 22. lipnja 1944. u Gospiću, priključili su se i brojni Hrvati, poput Slavka Kvaternika, poznatog književnika kojeg su kasnije ubili četnici. Partizanska vojska je u početku ratovala gerilskim načinom, tj. u velikim skupinama.

14. Objasni pojmove povezane s utjecajem borbe za građanska prava i transformacijom demokratskih društava u periodu između dva svjetska rata.

	2
--	---

Emancipacija:

Liberalizam:

	2
--	---

15. Hrvati su se pod vodstvom Stjepana Radića demokratskim sredstvima borili protiv velikosrpske hegemonije, nastojeći dobiti veća prava unutar Kraljevstva SHS. Na te zahtjeve Beograd je odgovarao političkim nasiljem. Takva situacija je dovela do traženja alternative u oružanoj borbi i stvaranju samostalne hrvatske države. Borbu protiv velikosrpskog nasilja vodili su i Makedonci te Albanci, kako političku tako i oružanu.

Slika 5. Atentat na hrvatske zastupnike u Beogradskoj skupštini

Slika 6. Pripadnici pokreta Ustaše u Italiji oko 1932. godine

Zaokruži slovo ispred tri točne tvrdnje.

	3
- a) Pripadnik Ustaškog pokreta je 1934. godine izvršio atentat na kralja Aleksandra
b) U Brušanima je 7. rujna 1932. godine izbio Velebitski ustanak
c) Događaj na slici 5. je uzročnik stvaranja pokreta na slici 6.
d) HSS je organizirao naoružane vojne postrojbe za zaštitu stanovništva od velikosrpskog nasilja
e) Komunistička partija Jugoslavije se terorističkim aktivnostima borila protiv državnog nasilja

16. Zaokruži tri pojma koji su u suprotnosti s programom Seljačko – demokratske koalicije:

	2
--	---

federalizam	republikanizam	unitarizam
centralizam	ravnopravnost	prevlast jednog naroda
jednakost		

Županijsko natjecanje iz
povijesti, školska godina
2020./2021.
2.skupina: VIII. razred
petak, 12. ožujka 2021.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo
znanosti i
obrazovanja

17. Mnogi umjetnici izražavali su poglede na događanja u svijetu oko sebe svojim umjetničkim radom. Pri rješavanju zadataka neka ti pomognu slike 7. i 8.

Slika 7. Pablo Picasso
Guernica

Slika 8. film *Veliki Diktator*

17.1. Pablo Picasso je predstavnik:

a) geometrijske apstrakcije b) futurizma c) kubizma d) historicizma.

	1
--	---

17.2. Opiši povijesni događaj prikazan na slici 7.?

	1
--	---

17.3. Koju povijesnu osobu predstavlja lijevi glumac u filmu na slici 8.?

	1
--	---

17.4. Koju povijesnu osobu predstavlja desni glumac na slici 8.?

	1
--	---

17.5. Kako nazivamo film u kojem se kritički ismijava pojedinac, skupina, država ili vlast?

	1
--	---

18. Zaokruži slovo ispred točnog povijesnog slijeda:

- a) „Kristalna noć“ – Nurnberški zakoni - Paljenje Reichstaga
b) Paljenje Reichstaga – Nurnberški zakoni – „Kristalna noć“
c) Nurnberški zakoni – Paljenje Reichstaga – „Kristalna noć“

	1
--	---

19. Pogledaj slike i odgovori na pitanja.

Svjetski i hrvatski karikaturisti su svojim uradcima prokomentirali političke i vojne poteze Njemačke i SSSR-a 1939. i 1940. godine.

	
<p>Slika 9. Clifford Berryman: američki umjetnik, objavio je 1939. u časopisu „The Washington Star“ političku karikaturu na kojoj Adolf Hitler i Staljin sklapaju brak. "Pitamo se koliko će trajati medeni mjesec?"</p>	<p>Slika 10. Zagrebački satirički list „Nove Koprive“ prikazuje Staljina kao lopova koji odnosi punu vreću. „Kad se dva tuku...“</p>

Odgovori na pitanja.

19.1. Na koji se povijesni događaj odnosi karikatura Clifforda Berrymana?

1

19.2. Zašto je karikaturu popratio skeptičnim komentarom „Pitamo se koliko će trajati medeni mjesec?“

1

Županijsko natjecanje iz
povijesti, školska godina
2020./2021.
2.skupina: VIII. razred
petak, 12. ožujka 2021.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo
znanosti i
obrazovanja

19.3. Na koje zbivanje je karikaturist „Novih kopriva“ mislio sa komentarom „Kad se dva tuku...“ na slici 10.?

1

19.4. Pogledaj natpis na vreći na slici 10. i objasni zašto je Staljin prikazan kao lopov?

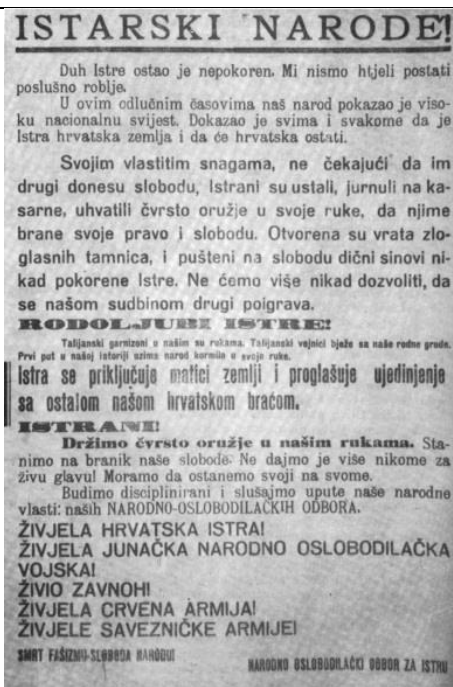
1

20. Pažljivo promotri slike 11. i 12.

NDH je teritorijalnim ustupcima Italiji dodatno pogoršala položaj hrvatskog stanovništva u južnim dijelovima Hrvatske, dok je Narodnooslobodilački pokret u svom političkom programu imao rješavanje problema hrvatske obale Jadrana.

Slika 11. Ante Pavelić i Benito Mussolini pri potpisivanju Rimskih ugovora 1941. godine

Slika 12. Proglas o sjedinjenju Istre s Hrvatskom iz 1943. godine

Oblikuj četiri pitanja za analizu ovih slika. O svakoj slici postavi po dva pitanja

4

Županijsko natjecanje iz
povijesti, školska godina
2020./2021.
2.skupina: VIII. razred
petak, 12. ožujka 2021.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo
znanosti i
obrazovanja

21. Tri velike bitke – kopnene i pomorske – označile su preokret u Drugom svjetskom ratu. Poveži bitku s odgovarajućim sukobljenim stranama tako što ćeš u retke u stupce s lijeve strane upisati odgovarajuća dva slova država vojski koje su se borile u toj bitci.

___ Bitka kod Midwaya

A) Njemačka

	3
--	---

___ Bitka kod El Alameina

B) Japan

___ Bitka kod Staljingrada

C) SSSR

D) V. Britanija

E) SAD

22. Pročitaj povijesni izvor i odgovori na pitanja:

„Oni su mogli rat završiti jednostavno, tako što bi Japan obavijestili o užasnim posljedicama ovog novog oružja. Moguće je kako njihov predsjednik, čije će naredne odluke u vezi s bombom biti u cjelini trezvene i odgovorne, u tim danima bio nepotpuno obaviješten o posljedicama bombe....“

Prilagođeno po P. Calvocoressi i G. Wint, Totalni rat

	1
--	---

22.1. Koga autori teksta smatraju pod pojmom „Oni“?

22.2. Tko je bio američki predsjednik koji je dao dozvolu za bacanje atomske bombe na Hiroshimu i Nagasaki?

	1
--	---

22.3. Smatraju li autori kako je predsjednik imao sve informacije o posljedicama bacanja atomske bombe? Svoju tvrdnju potkrijepi dijelovima iz povijesnog izvora.

	1
--	---

23. Zaokruži!. Istoga datuma kada je Hitler napao SSSR, dogodio se i jedan važan događaj na području Kraljevine Jugoslavije. Koji je to događaj?

	1
--	---

- a) napad na Kraljevinu Jugoslaviju
- b) osnovan Sisački antifašistički odred
- c) Drugo zasjedanje AVNOJ-a

24. Sljedeći zadatak riješi uz pomoć povijesnog zemljovida:

24.1. Koje godine je izvršena navedena podjela?

	1
--	---

24.2. Zaokruži: Država je podijeljena na:

	1
--	---

a) 9 banovina

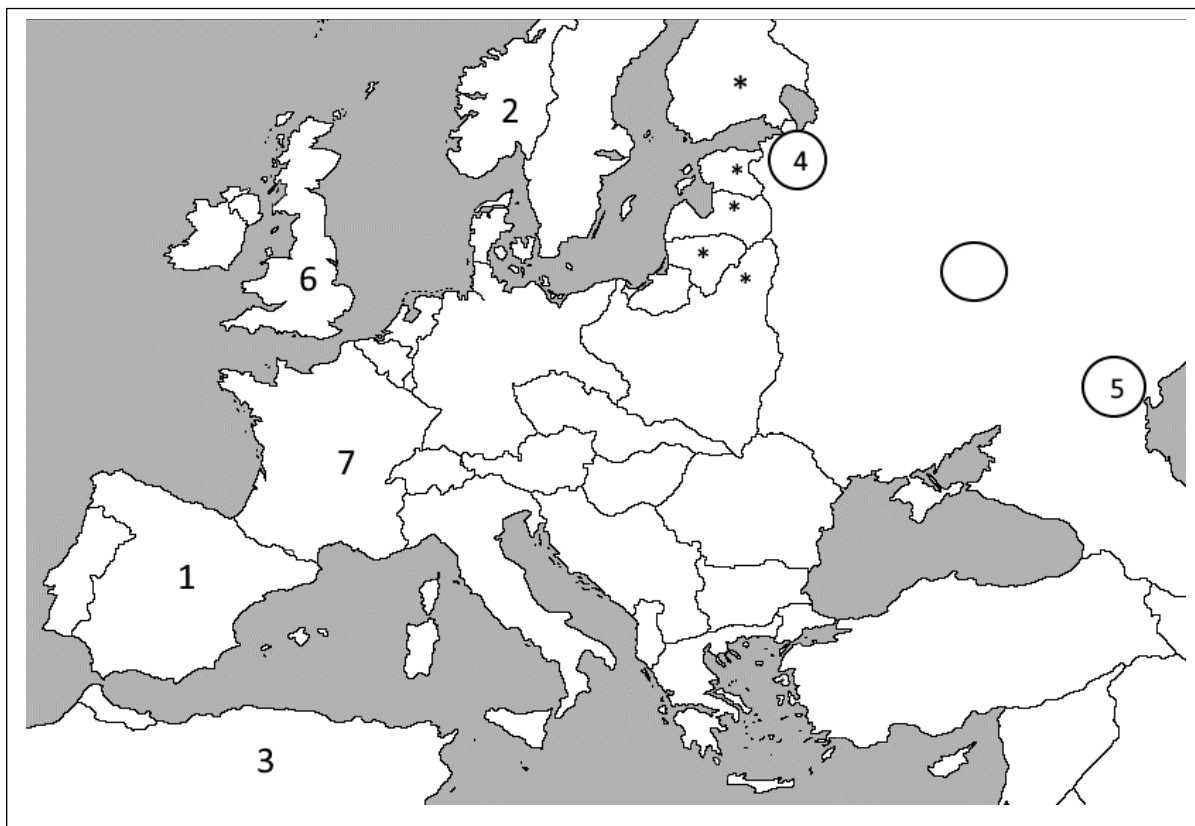
b) 21 županiju

c) 33 oblasti

24.3. Kojoj dinastiji je pripadao političar koji je izvršio navedenu podjelu?

	1
--	---

25.Sljedeće zadatke riješi uz pomoć slijepe karte:

25.1. Kojom brojkom je označena država u kojoj je bio građanski rat od 1936.-1939.?

	1
--	---

25.2. Kojim brojkama su na karti označene države kojima nakon okupacije vladaju Hitlerovi suradnici?

	1
--	---

25.3. Na bojištu označenom brojkom 3 iskazao se njemački zapovjednik poznat pod nadimkom

	1
--	---

25.4. Napiši puni naziv države koja je osvojila područja i države označene znakom *

	1
--	---

25.5. Zaokruži:
Opsada grada koji je na zemljovidu označen brojkom 4 trajala je oko:

	1
--	---

a) 300 dana

b) 900 dana

c) 3 godine